

Haninge kommun

Haninge kommun
haningekommun@haninge.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Hagalycebyskolan i Haninge kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Haninge kommun en anmärkning avseende brister rörande särskilt stöd samt att motverka kränkande behandling. Haninge kommun ska senast den **2022-10-28** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter som inkommit till myndigheten under våren 2019 inlett en tillsyn av Hagalycebyskolan i Haninge kommun

I tillsynen har Skolinspektionen bland annat kontrollerat om verksamheten vid Hagalycebyskolan följer gällande bestämmelser om trygghet och studiero.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt observationer under 2019 samt höstterminen 2022. Tillsynen inleddes 2019, men fick avbrytas på grund av pandemin. Tillsynen återupptogs under höstterminen 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Det målinriktade arbetet för att motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och rektor framkommer att alla eventuella kränkningar mellan elever inte alltid kommer till rektorns kännedom. I intervjuer med elever, lärare och rektor framkommer vidare att kränkningar sker, men att arbetssätt och uppfattningar kring vad som utgör en kränkning skiljer sig åt mellan individer i personalgruppen. I intervjun med lärarna uppgav några lärare att kränkningar inte alltid anmäls. I intervjun med rektor framkommer att det saknas ett likvärdigt arbetssätt hos lärare vad gäller att arbeta med upplevda kränkningar. Rektorn säger också att vissa i personalen har lite för hög toleransnivå när det gäller kränkande behandling. Rektorn ger exempel på att lärare ibland kan höra saker som elever säger till varandra, men att de kanske inte alltid tolkar det som en kränkning trots att de borde det. Detta bekräftas också av utsagor i lärarintervjun där lärare bland annat uppger att elever kanske använder ord som tjockis till varandra samt att detta kanske inte är något som lärarna anmäler.

Rättslig reglering

Enligt skollagen är lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen). Vidare framgår det av skollagen att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagen sjätte kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget (6 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete för att motverka kränkande behandling inte fullt ut uppfyller författningarnas krav. Av Skolinspektionens utredning framgår att personal som får kännedom om att en elev kan ha upplevt sig utsatt för

kränkande behandling inte alltid anmäler detta och att rektorn därmed inte får kännedom om alla de kränkningar som sker. Det är av mycket stor betydelse för såväl elevernas välbefinnande som skolenhetens förmåga att garantera framtida elever en trygg skolmiljö att alla händelser av kränkande behandling anmäls och hanteras.

Skolinspektionen vill i detta sammanhang särskilt framhålla att anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn respektive huvudmannen. Anmälningsskyldigheten uppkommer oavsett om eleven har uppgett sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller om det på något annat sätt, till exempel genom personalens egna observationer, kommit fram att eleven kan känna sig utsatt för kränkande behandling.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och elevhälsa framkommer att elevers behov av särskilt stöd inte alltid utreds innan beslut om åtgärdsprogram fattas. Elevhälsan uppger att de ibland hoppar över utredningen om särskilt stöd om det ursprungliga åtgärdsprogrammet initierades för länge sedan och det saknas en utredning om särskilt stöd. De åtgärdsprogrammen utvärderas och fortsätter att förnyas, men någon utredning om särskilt stöd görs ej. Flera representanter för elevhälsan samt rektorn uttrycker att dokumentationen kring särskilt stöd behöver förbättras. Enligt rektorn är skolan inte helt stringent och ibland fattas det beslut om åtgärdsprogram, utan att en utredning om behov av särskilt stöd först är gjord eller är tillräckligt bra. Lärare uppger vidare att det finns elever som behöver mer stöd än de i dagsläget får.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver (Lgr 11, 2.3 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. Det framkommer av utredningen i ärendet att det i vissa fall inte har genomförts en utredning av elevers eventuella behov av särskilt stöd. Rektorn samt representanter för elevhälsan uppger att skolan ibland hoppar över utredningen om särskilt stöd. Skolinspektionens tillsyn visar således att rektorn inte säkerställer att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Haninge kommuns verksamhet vid Hagalyckbyskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra anpassningar och särskilt stöd samt att motverka kränkande behandling. Utredningen visar att ledningen vid Hagalyckebyskolan har kännedom om konstaterade brister och har påbörjat ett arbete med att komma tillrätta med dessa. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Haninge kommun en anmärkning.

Beslutet har fattats av enhetschef Anna Bergqvist

Johan Duvdahl har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Henrik Fredriksson och Jakob Durmaz Lotz medverkat.